

Weergave enkele aanbevelingen uit de leersessies
“Weten van Water, Leven met Water

24 oktober 2018 Provinciehuis Arnhem.

Deskundigen aanwezig in diverse sessies: zie bijlagen

Is waterbeheer en veiligheid politiek?

Met Jan Ligthart

Waterveiligheid in Nederland en aangrenzende landen

1 Organiseer een praktijkproef bij de Hondsbroekse en Pettense Zeewering. Het gaat om de golfdempers. Geen theorie, geen onderzoek, geen computermodellen. Leg ze voor de zeewering, leg daar een zandbult neer, want die is in drie jaren flink weggeërodeerd. Dat prachtplan geeft een kans om te kijken wat de zandbult en de golfbrekers waard zijn, bestudeer de gevolgen van deze golfdempers, ter ondersteuning van de Haakse Zeedijk.

2 Heroverweeg de aanleg van de Haakse Zeedijk via de Tweede Kamer, dan wel het indienen weer van dit plan bij de Delta Commissaris.

3. Ontsluit het geheime staatwarchief met betrekking tot alle oorzaken van de watersnoodramp 1953 en ook alle eerdere watersnoden, voor zover mogelijk. Golfoverslag is een mythe en een dogma geworden, een misverstand, ook bij Rijkswaterstaat. Een misverstand dat zich zo keihard heeft gevestigd, dat het hoogst noodzakelijk is dat dit Staatsarchief, inclusief dat van Drees, wordt geopenbaard.

4 Maak een verbod op onderspoeling.

Waar we ons bewust in moeten gedragen

Met Francine Thielen en Guus Geurts

Waar het op neer komt wat betreft het dagelijks leven met water in samenhang met onze daden, bevindt zich tussen het veel te veel aan water en het heel lang veel te kort aan water, droogte. Wat er toch met water speelt en wat de aarde voortbrengt, het is allemaal van elkaar afhankelijk en loopt door elkaar heen. Ons gedrag en uitbuiten van de aarde maakt dat alle ecosystemen op aarde in nood komen.

Wat kan op Europees niveau gedaan worden – en dus ook in Nederland- aan maatregelen op dat te stoppen. Dat dat zoals we dat wensen en nodig is als juist voor alle ecosystemen wereldwijd gedaan kan worden.

Dat moeten we blijvend op de agenda zetten, waar we ook komen.

Een voorbeeld daarvan zijn de maatregelen in het Europese handelsbeleid voor landbouwproducten. Daarin moeten in de kosten ook alle milieukosten doorgerekend worden. Tegelijk moeten we de boeren ontzorgen, door hen een kostendekkende, eerlijke prijs te geven. Markten zoals ze nu functioneren creëren een afvalvrijhandelsverdrag. We dienen zoveel mogelijk zelfvoorzienend te worden. ook ten behoeve van eerlijke waterverdeling. We mogen geen ruimtebeslag hebben in het zuiden, en ook niets dumpen op markten in het zuiden.

1. zorg voor veel meer kennisdelen en bewustwording van de rol van biodiversiteit en water voor ons hele levende ecosysteem en de plaats van de mens daarin

2. maak beleid zo dat de aarde zich overal kan herstellen en biodiversiteit wordt versterkt. We kunnen geen soort meer missen.

3 Betaal daarom een eerlijke prijs en stop met uitbuiten en verstoren van markten en grond en mensen elders

(Dit houdt in een andere economie, gestoeld op de ideeën van Kate Raworth)

Gevoel voor humus, levende aarde, water hoort in de grond

Hoe we de aarde kunnen onderhouden met humus en water.

Met Marc Siepman

Overal is biodiversiteit en daar draait het uiteindelijk helemaal om. Die biodiversiteit zorgt voor de kracht en flexibiliteit van het levende levensvoorwaardenvoorzienende systeem. Veerkracht en stabiliteit.

Als het gaat om de bodem hebben we biodiversiteit nodig in het organisch materiaal, zodat het water kan infiltreren en kan worden vastgehouden, niet alleen in het grondwater, maar ook in de humusrijke bodem. Daarom moeten we de bodem voeden. Daar is veel organisch materiaal voor nodig.

Het idee dat we biomassa, organisch materiaal kunnen gebruiken om groene stroom en groen gas op te wekken, daar moeten we vanaf.

Voedselbossen zijn een goede ontwikkeling om de landbouw te verduurzamen. Je produceert ter plekke voedsel zonder dat het destructief is. Gezond water en gezonde bodem blijven behouden. Er komt geen gif in de bodem, er is weinig gemotoriseerde arbeid nodig. Het spaart energie en stopt vervuiling en herstelt het waterzuiverend vermogen.

Duidelijk werd dat bij de grote droogte weilanden met gemengde kruiden veel minder last hadden van droogte. De opbrengst is daar groter.

1. Zorg voor meer aandacht voor humus en compost in elke locatie, in wijken en tuinen en door kringlooplandbouw, mogelijk ook bij stadslandbouw

Zorg voor meer waterinzijgen, door ontkoppelen van regenwater, sla meer water op in de bodem.

2. Onderzoek wat gunstiger is voor het klimaat en de integrale samenhang voor klimaatharmonisatie en biodiversiteit: Een akker bezetten met zonnepanelen, of een akker omzetten in een voedselbos. (uiteraard beiden op initiatief van de plaatselijke bevolking) Een akker waar zonnepanelen op staan zal geen levende humuslaag ontwikkelen.

3. Communiceer o.a. met waterschappen dat herstel van de vegetatie, en het poten van bomen in hele stroomgebieden de beste manier is om water vast te houden. Dat is prioriteit nummer. Het beleid van “schonen” zal een cultuurverandering moeten doorgaan.

4 Maak een verbod voor biobrandstof en biogas.

De integrale aanpak van de emissies van pesticiden en medicijnen

Met Alfons Uijtewaai

1. Pesticiden uitfaseren, en de emissies naar water en bodem van humane en veterinaire medicijnen, alsmede tegen meerdere antibiotica resistent geworden bacteriën, tot nul terugbrengen.

2. Bekend moet zijn hoeveel pesticiden, medicijnen en multi-resistente bacteriën in als zwemwater gebruikt oppervlaktewater aanwezig zijn.

3. Zorg voor meer transparantie over de hoeveelheden pesticiden en humane en veterinaire medicijnen die jaarlijks worden gebruikt.

4. Werk aan een integrale aanpak: alle betrokken maatschappelijke sectoren (gezondheidszorg voor mens en dier, veeteelt, voedsel, water) dienen hiervoor hun verantwoordelijkheid te nemen en intensief samen te werken opdat maatregelen elkaar aanvullen.

5. Integraal werken is een kunst dat al op de basisschool dient te worden geleerd. Volgens artikel 9, van de Wet op primair onderwijs dienen kennisgebieden “waar mogelijk in samenhang” te worden onderwezen.

Geld als Water, Watervrijheid

Met Simon Visscher

Gesproken is over water als gemeenschappelijk goed. Omdat het stoomt kun je het niet bij je houden. Daarbij hebben we ons de vraag gesteld hoe je het publiek blijvend kunt betrekken bij beslissingen gericht op de toekomst.

1. Laat de vervuiler betalen en gebruik het geld om niet vervuilende vernieuwing, of niet vervuilend gedrag tot stand te brengen
2. Ga van uitputtend gebruik van grondstoffen naar aantoonbaar circulair gebruik. Verwerf en houdt die stoffen zo dichtbij mogelijk.
3. De bevolking moet betrokken zijn bij de besluitvorming
GDP Gross Domestic Product (GDP) per capita (per person) bereik je het beste samen en in co-creatie met elkaar.

Onlosmakelijk zijn met elkaar verbonden bij de integrale circulaire aanpak, dat alles circulair is en een eerlijke prijs wordt berekend, en dat het de gezondheid niet schaadt

4 let op milieu en gezondheid, let op de geldstromen, maak criteria voor circulair en de ketens inzichtelijk.

5 richt leerplekken in, waar kennis en inzicht over dit alles kan worden gedeeld en in praktijk gebracht wordt

De betekenis van de natuur: Kinderen helpen met vergroenen

De betekenis van een Geopark voor sociale verandering

Met Gepco de Kruijff en Kasper Heineke

Kinderen veel meer betrekken in het gezamenlijk leer en doe proces

De geologie meer bekendheid geven: Hoe ons landschap is ontstaan, hoe het heel en heilzaam blijft in ons dagelijks gebruik is gerelateerd aan wie zij zelf zijn: onderwijs, wetenschap en cultuur!

Volksvertegenwoordigers zouden we op pad kunnen sturen met het verkrijgen van meer een ontwikkelruimte. Ontwikkeling is daarbij in dienstbaarheid.
“Development as Service” (zie daartoe ochtendprogramma)
Criteria van zorgvuldigheid en niet schaden horen daarbij

Waar het op aan komt is dat kinderen daar ook deel van zijn.
Slotopmerking: Als mieren goed kunnen samenwerken om iets groots te bereiken voor hun volk, waarom zouden wij dan niet kunnen samenwerken.